

ТОВ «ЗАКАРПАТРЕКОНСТРУКЦІЯ»

88000, м.Ужгород

Вул. Мальовнича 7

+38 050 611 25 19

ВЕЛИКІ ЛАЗИ

Баранинська сільська рада
Ужгородського району Закарпатської області

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЄДНАНИЙ З ДЕТАЛЬНИМ ПЛАНОМ ТЕРИТОРІЇ СЕЛА ВЕЛИКІ ЛАЗИ, БАРАНИНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ, ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Виконання проектних робіт з розробки генерального плану поєданого з
детальним планом с. Великі Лазы, Ужгородського району, Закарпатської області.

(Договір №МБД-_____ від _____ 2020 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Директор

ГАП

Архітектор

Несух М.М.

Довбака О.О.

Приходько Є.М.

Ужгород - 2020

СКЛАД ПРОЕКТУ

Генеральний план

Назва матеріалів	Вигляд	Архівний номер
<i>I. Графічні матеріали</i>		
1. Схема розташування населеного пункту в системі розселення. План існуючого використання території. Схема існуючих планувальних обмежень. Масштаб 1:2000.	папір	104-01
2. Генеральний план (основне креслення). Схема проектних планувальних обмежень. Схема вулично-дорожньої мережі. Масштаб 1:2000	папір	104-02
3. Схема інженерної підготовки та захисту території (гідротехнічні заходи, дощова каналізація). Схема інженерного обладнання території. Масштаб 1:2000	папір	104-03
<i>II. Текстові матеріали</i>		
4. Пояснювальна записка	книга	104-ПЗ
5. Звіт «Стратегічна екологічна оцінка»	брошура	104-СЕО
<i>III. Цифрові матеріали</i>		
6. Текстові та графічні матеріали у цифрових форматах	PDF	104-Великі Лази

ф

Інженерно-технічні заходи цивільного захисту

Назва матеріалів	Вигляд	Архівний номер
<i>I. Графічні матеріали</i>		
Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на "мирний час"	папір	104-ІТЗ М-01
Схема розташування місць захисту	папір	104-ІТЗ М-02
Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на "особливий період"	папір	104-ІТЗ О-01
Схема розташування захисних споруд	папір	104-ІТЗ О-02
<i>II. Текстові матеріали</i>		
Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту на "мирний час"	книга	104-М-ІТЗ
Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту на "особливий період"	книга	104-М-ІТЗ

ЗМІСТ

СКЛАД ПРОЕКТУ	2
ЗМІСТ	3
ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	8
1.1. ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕЛА	8
Географічне положення	8
Великі Лази в схемі планування території Закарпатської області та Ужгородського району	8
Територія	9
Чисельність населення	10
Господарський комплекс	10
1.2. ІСНУЮЧЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАБУДОВА СЕЛА	11
Висновки:	11
1.3. ЖИТЛОВИЙ ФОНД	11
Висновки:	12
1.4. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА	12
Освіта	12
Спортивні та фізкультурно-оздоровчі установи	12
Установи культури й мистецтва	12
Підприємства торгівлі, харчування, побутового обслуговування	12
Висновки:	12
1.5. ТРАНСПОРТ	13
Автомобільний транспорт	13
Залізничний транспорт	13
Магістральна вулична мережа	13
Міський пасажирський транспорт	13
1.6. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ	13
Гідротехнічні заходи	14
Дощова каналізація	14
1.7. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ	14
Водопостачання	14
Електропостачання	14
Теплопостачання	15
Газопостачання	15

Санітарне очищення території	15
1.8. ПРИРОДНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ.....	15
Місцеположення, рельєф.....	15
Клімат	15
Геологічна будова.....	16
Гідрогеологічні умови.....	16
Гідрологічні умови	16
Ґрунтовий покрив	16
Інженерно-будівельна оцінка території	17
1.9. АНАЛІЗ ВІДОМОСТЕЙ ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА	17
Акустичний режим.....	17
Планувальні обмеження	17
РОЗДІЛ II. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	19
2.1. ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТАТЕВОВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ.....	19
Загальні зауваження	19
Демографічна ситуація	19
Народжуваність	19
Прогноз народжуваності.....	20
Прогноз смертності та тривалості життя	20
Прогноз міграцій населення.....	20
2.2.ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО	20
Чинники, що обумовлюють масштаби житлового будівництва	20
Садибне житлове будівництво	21
Проектний житловий фонд.....	21
2.3. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА	21
2.4. ПОЖЕЖНІ ДЕПО.....	22
2.5. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ.....	23
Інші зелені насадження.....	23
2.6. КЛАДОВИЩА	23
2.7. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ	24
Містобудівні обмеження забудови	25
2.8. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ.....	25

2.9. ОБГРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	26
2.10. ТРАНСПОРТ.....	30
Автомобільні дороги.....	30
Автомобільний транспорт.....	31
Магістральна мережа.....	31
2.11. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ.....	31
Гідротехнічні заходи.....	32
Дощова каналізація.....	35
2.12. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ.....	35
Електропостачання.....	35
Газопостачання.....	36
Водопостачання.....	37
Каналізація.....	40
Санітарне очищення території.....	41
РОЗДІЛ ІІІ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ.....	43

ПЕРЕДМОВА

Містобудівна документація «Генеральний план поєднаний з детальним планом території села Великі Лази, Баранинської сільської ради Ужгородського району» виконаний ТОВ «Закарпатреконструкція» відповідно до договору від _____ 2020 року №МБД-_____ укладеного з Баранинською сільською радою.

Виготовлення генерального плану обумовлене необхідністю завершення процесу виготовлення містобудівної документації згідно з Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» і повинен відповідати ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту», ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території» та ДСТУ Б А.2.4-2:2009 «Умовні позначки і графічні зображення елементів генеральних планів та споруд транспорту» та вирішення поточних питань забудови та змінами нормативно-законодавчої бази (Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» (п. 9 ст. 17), ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій», інших нормативних документів).

Відповідно ДБН Б.1.1-15:2012 основні показники у містобудівній документації визначені на розрахунковий строк - початок 2041 року, тобто терміном на 20 років.

Вихідна інформація є станом на 01.04.2020.

У проектній документації визначені: перспективна чисельність населення, розміщення житлово-громадського будівництва, забезпечення інженерно-транспортною інфраструктурою, необхідними заходами з інженерної підготовки та захисту території.

Звіт «Стратегічна екологічна оцінка» є невід'ємною складовою містобудівної документації до генерального плану с. Великі Лази.

Містобудівна документація виконана відповідно до діючих Державних будівельних норм (ДБН Б.1.1-15:2012, ДБН Б.2.2-12:2019 та ін.), а також інших нормативних документів.

В проекті враховано та використано статистичні дані, матеріали звітів стратегічної екологічної оцінки Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.

При розробленні генерального плану враховані:

Схема планування території Закарпатської області розроблена ДП "Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "ДІПРОМІСТО" імені Ю.М. Білоконя" та затверджена рішенням сесії Закарпатської обласної ради від 17.05.2013 №731. Схема розроблена на розрахунковий період до 2031 року.

Схема планування території Ужгородського району Закарпатської області.

Передпроектні матеріали, а саме надані Баранинською сільською радою всі діючі на момент розробки містобудівні проектні документи, надані в паперовому варіанті (перелік див. ПЗ дод. 1).

Матеріали топографічного знімання, виконане «ПП Вайда П.П.», кваліфікаційний сертифікат інженера геодезиста №010109, в 2020 та 2018 році в М 1:2000.

У містобудівній документації під час розроблення були враховані визначені державні інтереси (відповідно п.7.3. ст.17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»), надані листом Закарпатської обласної державної адміністрації від _____ .2020 № _____.

Схеми проекту виконані на оновленій топографічній зйомці у цифровій (векторній) формі як набір геопросторових даних у державній геодезичній системі координат УСК-2000 масштабу 1:2000 і єдиній системі класифікації (виконана «ПП Вайда П.П.», кваліфікаційний сертифікат інженера геодезиста №010109, в 2016 році, яка була надана Замовником)

Згідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» ст. 16 п.1 «Містобудівна документація на місцевому рівні розробляється з урахуванням даних державного земельного кадастру».

У зв'язку з відсутністю у Замовника матеріалів земельного кадастру, план існуючого використання території виконаний з використанням даних публічної кадастрової карти України та супутникових карт.

Затверджена у чинному порядку дана містобудівна документація є обов'язковим документом для всіх організацій та установ, які здійснюють будівництво на території села.

РОЗДІЛ I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1.1. ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕЛА

Географічне положення

Село Великі Лази входить до складу Баранинської сільської ради, розташоване за 8,5 км. на Пд-Сх від міста Ужгород – обласного центру Закарпатської області. Село розташоване за бл. 16 км на схід від кордону України зі Словаччиною. Протяжність села з півночі на південь – 1,8 км., із заходу на схід – 1,2 км. Із заходу на схід поблизу території села проходить європейський маршрут Е50, що збігається з частиною міжнародної автомагістралі М06 (Київ — Чоп). Із західної та північної сторони селище обмежує лісовий масив. Село Великі Лази має пряме сполучення автомобільними дорогами із селами Барвінок, Глибоке, Нижнє Солотвино та Середнє. Селище має тісні економічні зв'язки із містом Ужгород. Територія села належить до Закарпатської низовини, що в свою чергу є частиною Середньо-дунайської низовини.

Великі Лази в схемі планування території Закарпатської області та Ужгородського району

Село Великі Лази знаходиться в Ужгородському районі в безпосередній близькості до обласного центру Закарпатської області – міста Ужгород. Автомобільними дорогами з'єднане з селами Баранинської сільської ради Село Великі Лази входить до складу ужгородського промислового району. Селом проходить міжнародна автомагістраль М06 (Київ — Чоп).

До складу Великолазівської сільської ради входять два села: Великі Лази та Циганівці. До складу Баранинської сільська рада входять села з Баранинської, Великолазівської, Холмецької та Яроцької сільських рад. Станом на 2016 рік чисельність населення по Великолазівській сільраді складала 1842 осіб, по Баранинській сільській раді – 7558 осіб, а по селу Великі Лази - 1426 особи.

В південній частині села проходять високовольтні лінії 35 - 110 - 420 вольт.

Село являє собою поселення III підгрупи Львівської надобласної системи (Львівська надобласна система розселення з центром у м. Львів), до якої відносяться Львівська, Волинська, Рівненська, Івано-Франківська, Закарпатська і Чернівецька області.

Таблиця 1.

Основні показники Львівської надобласної системи розселення

Області	Площа км ²	Чисельність населення, усього тис. осіб	міське населення		Чисельність населення обласних центрів тис. осіб
			тис. осіб	%	
Волинська	20144	1041,0	544,6	52,3	217,0
Закарпатська	12800	1258,8	465,5	37,0	114,0

Івано-Франківська	13928	1379,9	605,1	43,9	233,4
Львівська	21800	2534,0	1544,7	61,0	728,0
Рівненська	20046	1162,8	558,3	48,0	247,4
Чернівецька	8096	908,1	391,1	43,1	266,0
Разом	96814	8284,6	4109,3	49,6	

Закарпатська область – виходячи з географічних особливостей (складний гірський рельєф) та відносної віддаленості її східної частини від м. Хуст намічене формування двох міжрайонних систем розселення з центрами в містах Ужгороді та Хусті.

Таблиця 2.

Площа та населення міжрайонних систем розселення у Закарпатській області

Міжрайонні системи розселення	Площа		Чисельність населення на 01.01.2018	
	тис. км ²	%	тис. осіб	%
Ужгородська	8,1	63,3	816,0	64,8
Хустська	4,7	36,7	442,8	35,2
Загалом	12,8	100,0	1258,8	100,0

Відповідно до рішень Генеральної схеми планування території України на перспективу Закарпатська область розвивається як важлива складова західного регіону України. Головними регіональними компонентами, що визначатимуть розвиток Закарпатської області, є:

- проходження міжнародного Критського транспортного коридору №5 та коридору «Європа-Азія», який проходить через поселення, в ув'язці з існуючими автомобільними та залізничними магістралями;
- розвиток міжнародних транспортних сполучень через систему пунктів пропуску з 4 державами: Польщею, Румунією, Словаччиною та Угорщиною (з двома останніми Закарпаття залишається єдиним регіоном України, який має безпосередню межу);
- розвиток екологічної мережі та її міждержавного каркасу, зокрема розвиток осей вздовж Карпат, річки Тиса та її приток;
- розвиток прикордонних територій у рамках транскордонних регіонів Україна-Польща, Україна-Угорщина, Україна-Словаччина, Україна-Румунія та Єврорегіону «Карпати».
- формування біполярних зв'язків на лінії Ужгород-Міхаловце (Словаччина) та Ужгород-Нерідьгаза (Угорщина).

Територія

Площа території села складає 1068 га. Село розташоване в межах Закарпатської низовини.

Клімат помірно-континентальний, західно-європейський. Середньорічна температура повітря 8-7° С (за даними метеостанції міста Ужгород). Середня

температура повітря найтеплішого місяця (липня) - +19° - +20° С, найхолоднішого - -2 - -9°С.

Територія знаходиться в зоні надмірного перезволоження. Річна кількість опадів складає 800 - 900 мм. Найбільша кількість їх випадає в теплий період року. Безморозний період складає 170 днів. Товщина снігового покриття - 0,7 м. Глибина промерзання - 0,6 - 0,7 м. Відносна вологість повітря - 60 - 75 %.

Пануючі вітри: влітку – південно-східного, зимою – північно-західного напрямку.

По кліматичному районуванню територія села відноситься до підрайону III Б зони. Розрахункова температура для проектування конструкцій - мінус 15° С, для легких огорожуючих конструкцій - мінус 24° С.

По конструктивних особливостях територія села входить в Вигорлат-Гутинську зону. Для цієї зони характерні пластово-прісні води. Глибина залягання першого водоносного горизонту 5 - 6 м.

Територія земель села придатна для будівництва. Для цього району характерна складна будова антропогенних відкладів. Представлені вони Чопською і Минайською свитами. Абсолютні відмітки, що зазначені на плані, коливаються в межах 110,7 - 114,7 метрів над рівнем моря.

Чисельність населення

Таблиця 3.

Демографічна структура населення села Великі Лази на 01.01.2006 року

№ п/п	Вікові групи	Кількість осіб	%
1	2	3	4
1	Діти до 6 років	106	7,4
2	Діти від 5 до 15 років	152	10,7
3	Пенсійний вік (жінки)	148	10,4
4	Пенсійний вік (чоловіки)	92	6,5
	Разом несамодіяльного населення	498	35
5	Від 16 до 59 років жінки	557	39
6	Від 16 до 59 років чоловіки	371	26
	Разом працездатного населення	928	65
	Всього населення	1426	100

Нестабільність природного приросту населення села за період з 1974 по 1991 роки спричинила масова садибна забудова міста Ужгород.

Ріст населення різко збільшився за рахунок механічного приросту.

Господарський комплекс

На території села функціонують такі галузі народного господарства – промисловість, сільське господарство, ферми, капітальне будівництво, зовнішній транспорт, установи сфери обслуговування, малі підприємства, приватні акціонерні підприємства, приватні підприємства. Чисельність працюючих складає 2516 осіб, з них мешканців села – 1016.

Оскільки село Великі Лази знаходиться в близькості до обласного центру це позитивно впливає на економічну ситуацію села. Розміщені на території виробничі об'єкти забезпечують зайнятість не тільки мешканців села, а й ужгородців, наявні тенденції маятникової міграції. Село має важливе транзитне значення через розміщення траси М-6 Київ-Чоп. Територія є сприятливою для будівництва, рельєф і природні умови забезпечують комфортне проживання мешканців.

1.2. ІСНУЮЧЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАБУДОВА СЕЛА

Сучасна планувальна структура села обумовлена природними і штучними факторами, таким як рельєф та траса М-6 Київ-Чоп. Вигідне транспортне розміщення обумовило розвиток виробництва і виокремлення промислового району. Житлова забудова розміщення вздовж магістральних вулиць, а зона сільськогосподарського виробництва розміщена на виїзді з села.

Магістральні вулиці чітко розділяють селище на житлові райони, для яких переважає садибна забудова, проте присутня і багатоквартирна забудова. В зоні садибної забудови проводиться ведення особистого господарства на присадибних ділянках. На присадибній ділянці виділяються житлова і господарська зони. Через те, що благоустрій присадибної ділянки виконується індивідуально власниками ділянок – житлова забудова має привабливий і гармонійний вигляд і не потребує озеленення.

Історично склалося так, що громадського центру в селі не було. Формування громадського центру спостерігається в районі дитячого садка. Громадський центр має оптимальне положення в планувальній структурі села, оскільки він рівновіддалений від всіх житлових районів, має вигідне транспортне сполучення з функціональними одиницями села, і не зазнає акустичного впливу магістральних вулиць та залізниці. Створюється чітке функціональне зонування, де виділено дошкільну зону, зону культурно-побутового призначення, торгову зону.

Через невеликі розміри села комунально-складські та громадські території інтегровані в промислові та житлові райони.

Висновки:

Аналіз існуючого стану планування і забудови Великі Лази виявив ряд проблем, які необхідно врахувати при виконанні проекту внесення змін до генерального плану та інших містобудівних проектів:

- сформована планувальна структура села не відповідає як сучасним, так і перспективним вимогам, і тому вимагає значних змін і удосконалення;
- село потребує розширення меж шляхом приєднання територій із Пн-Сх;
- існує брак в закладах обслуговування та громадських будівлях;
- село потребує розширення житлових територій, щоб задовільнити прогнозоване збільшення чисельності населення.

1.3. ЖИТЛОВИЙ ФОНД

Потреба в обсязі житлового будівництва визначається з розрахунку чисельності населення та наявності капітального житлового фонду. В основу розрахунку покладено принцип посімейного розселення, де одиничним виміром взято індивідуальний житловий будинок, квартира..

Житловий фонд складається переважно з індивідуального сектору. Переважні більшість квартир - індивідуальні житлові будинки з присадибними ділянками.

Висновки:

- село має на даний час задовільний показник житлової забезпеченості на 1 мешканця, що є більше загальноукраїнського (біля 57 м²/людину);
- як за кількістю помешкань так і за житловою площею в селі переважає садибна забудова;
- у зв'язку із прогнозованим зростанням чисельності населення виникає необхідність в новому житловому будівництві.

1.4. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Село Великі Лази входить до складу Баранинської сільської ради і частина об'єктів соціальної інфраструктури знаходяться в сусідніх селах, наприклад садочок.

Освіта

В селі знаходиться ЗОШ I-II ступенів.

Спортивні та фізкультурно-оздоровчі установи

Існує брак спортивних площадок та фізкультурно-оздоровчих установ.

Установи культури й мистецтва

В селі є поштове відділення та церква, культурно-видовищна мережа села зовсім не розвинена і потребує вдосконалення.

Підприємства торгівлі, харчування, побутового обслуговування

В селі присутні поштове відділення, контора житлово-комунального господарства, магазини, кафе-бар, готель, кафе, автомийки та інші об'єкти обслуговування. Кількість об'єктів побутового обслуговування задовольняє існуючий попит, проте зі збільшенням чисельності населення попит на ці об'єкти зростатиме.

Висновки:

- система культурно-побутового обслуговування у цілому не задовольняє потреби мешканців в закладах, установах та підприємствах обслуговування;

- не відповідає нормативним вимогам існуюча ємність закладі дошкільної та загальної середньої освіти, закладів культури (клубів, бібліотек та центрів дозвілля), фізкультурно-спортивних установ (майданчиків, стадіонів);
- кількість підприємств торгівлі, харчування та побутового обслуговування задовольняє існуючий попит;
- ємність закладів охорони здоров'я є меншою за нормативні показники.

1.5. ТРАНСПОРТ

Географічне положення села має сприятливий вплив на транспортне сполучення. Селом проходить міжнародна автомагістраль М06 (Київ — Чоп). Село Великі Лази має пряме сполучення автомобільними дорогами із селами Барвінок, Глибоке, Нижнє Солотвино та Середнє.

Автомобільний транспорт

Приміські і міжміські пасажирські та вантажні перевезення обслуговує транспортний комплекс, інфраструктура якого складається із споруд та обладнання зовнішнього транспорту, мережі залізничних і автомобільних доріг державного і місцевого значення, магістральної вуличної мережі міста і мережі міського пасажирського транспорту. Селом проходить міжнародна автомагістраль М06 (Київ — Чоп) – покриття асфальтобетонне, технічна категорія I-II, ширина проїзної частини 9,0-15,0 метрів, інтенсивність руху 22,500 тис. автомобілів на добу.

Залізничний транспорт

Відсутнє залізничне сполучення.

Магістральна вулична мережа

Магістральну вуличну мережу представляють автомагістраль М06 (Київ-Чоп) та дорога місцевого значення.

Протяжність магістральних вулиць місцевого значення складає 3,1 км, щільність магістральної мережі місцевого значення складає 1,62 км/км². Головна вулиця прийнята шириною 20 метрів, другорядні - 8 - 15 м.

Міський пасажирський транспорт

Автобусні зупинки розташовані в північній, південній, центральній, східній та західній частині села. До села прямує маршрут, що сполучає село з містом Ужгород. Оскільки село розташоване на напрямку, тому через село прямують автобуси міжнародного сполучення.

1.6. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

Інженерна підготовка території проводиться з ціллю поліпшення санітарно - гігієнічних умов для проживання, приведення території до нормативних умов

будівництва житлових та виробничих будівель, максимального збереження рельєфу місцевості, виходячи із інженерних та архітектурно-планувальних вимог.

До складу заходів по інженерній підготовці території у відповідності до природних умов забудови включено:

- протиерозійний захист території;
- проти сейсмічні заходи;
- вертикальне планування з організацією поверхневих стоків.

Гідротехнічні заходи

До основних організаційно-господарських заходів відноситься правильна організація господарського використання території, яка забезпечує відновлення рослинного покриву і в першу чергу лісу, що є найбільш активним засобом в боротьбі з ерозією і сильно змитими ґрунтами, а також впорядкування випасів.

До захисту ґрунтів від ерозії передбачено ряд агротехнічних заходів - широке впровадження захисних сівозмін з посівом багаторічних трав та посадкою полезахисних лісних смуг. Схемою вертикального планування передбачається максимальне збереження природного рельєфу, рослинного шару, зелених насаджень.

На схемі приведені напрямки та величини проектних ухилів вулиць, а також проектні та існуючі відмітки осей вулиць. Відмітки існуючих вулиць залишені без змін.

Дощова каналізація

Поверхневі води з території житлових кварталів відводяться відкритим способом (лотки, кювети, канави) і тільки частково закритим. Випуск води намічено в існуючі водовідвідні магістральні канали. При такому способі по трасі проходження води необхідно будувати прийомні колодязі з влаштуванням механічної очистки дощових стоків (відстійників).

Для виконання земляних робіт необхідно провести інженерно - пошукові роботи, на основі яких будуть розроблені робочі креслення (наступна стадія проектування), за якими проводиться реалізація намічених заходів. Існуючі русла каналів необхідно щорічно чистити, дотримувати їх у відповідному робочому стані.

1.7. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

Водопостачання

Існуюче населення села забезпечується водою із шахтних колодязів. Локальною системою водопостачання забезпечені багатопверхові житлові будинки і громадські установи. Водозабір проводиться із свердловин, В місцях водозабору створюються зони санітарної охорони. Перший пояс суворого режиму має радіус 30 м. Територія огорожується, захищається смугою зелених насаджень, забезпечується відводом поверхневих вод. В першому поясі забороняється будівництво, яке немає відношення до експлуатації водозабірних споруд.

Електропостачання

Електропостачання здійснюється від районної розподільчої електромережі. На території села розміщено 18 ТП.

Теплопостачання

На теперішній час теплопостачання багатоквартирного та садибного житлового фонду села Великі Лази здійснюється від індивідуального теплотехнічного обладнання.

Необхідний тепловий потік для підприємств також забезпечується від власних джерел теплоти.

Газопостачання

Село газифіковано. Газопостачання здійснюється природним газом. Він використовується як для побутових потреб, так і для опалення. Траса газопроводу проходить в смузі відчуження автотраси Ужгород - Чоп. На території існуючої забудови функціонують 8 газорозподільчих пунктів. Витрати газу складають орієнтовно 1,93 млн.м³/рік.

Санітарне очищення території

Спеціально обладнаних ділянок для смітників на території села немає. Передбачається планово - подвірна система очистки. Тверді відходи вивозяться на поля компостування для знешкодження на об'єкти ТПВ Баранинської сільської ради.

Кількість сміття на рік, що вивозиться за межі села, при нормі 0,30 тонни на одного мешканця, складає:

$$0,30 \times 2751 = 50 \text{ т/рік}$$

Сміття з вулиць при нормі 10 кг на 1 м² становитиме:

100000 x 10 = 1000 т/рік Для вивозу сміття необхідно мати 1 автомашину (при нормі 1 автомашини на 1000 тонн).

1.8. ПРИРОДНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ

Місцеположення, рельєф

Село Великі Лази входить до складу Баранинської сільської ради і Великолазівської сільської ради, розташоване за 8,5 км. на Пд-Сх від міста Ужгород – обласного центру Закарпатської області. Село розташоване за бл. 16 км на схід від кордону України зі Словаччиною. Протяжність села з півночі на південь – 1,8 км., із заходу на схід – 1,2 км. Із заходу на схід поблизу території села проходить європейський маршрут Е50, що збігається з частиною міжнародної автомагістралі М06 (Київ — Чоп). Із західної та північної сторони селище обмежує лісовий масив.

Територія села належить до Закарпатської низовини, що в свою чергу є частиною Середньо-дунайської низовини, абсолютні відміти висот коливаються в межах 110,7-114,7 метрів над рівнем моря.

Клімат

Клімат помірно-континентальний, західно-європейський. Середньорічна температура повітря 8 - 7° С (за даними метеостанції міста Ужгород).

Середня температура повітря найтеплішого місяця (липня) – +19° – +20° С, найхолоднішого – - 2 – -9°С.

Територія знаходиться в зоні надмірного перезволоження.

Річна кількість опадів складає 800 – 900 мм. Найбільша кількість їх випадає в теплий період року. Безморозний період складає 170 днів. Товщина снігового покриття – 0,7 м. Глибина промерзання – 0,6 – 0,7 м.

Відносна вологість повітря – 60 – 75 %.

Пануючі вітри: влітку – південно-східного, зимою – північно-західного напрямів.

По кліматичному районуванню територія села відноситься до підрайону III Б зони. Розрахункова температура для проектування конструкцій - мінус 15° С, для легких огороджуючих конструкцій - мінус 24° С.

Геологічна будова

Територія сільбищних земель придатна для будівництва. Для цього району характерна складна будова антропогенних відкладів. Представлені вони Чопською і Минайською свитами. Минайська свита складена валунно-гравійно-галечниковими, піщаними відкладами потужністю до 100 метрів. В свиті виявлені також пісковики, піски і галечники.

Гідрогеологічні умови

По конструктивних особливостях територія села входить в Вигорлат-Гутинську зону. Для цієї зони характерні пластово-прісні води. Глибина залягання водоносного горизонту 5-6 м. Знаходиться він в шарах гальки з домішкою глин, пісках, глинах і їх конгломератах.

Напірні прісні води зустрічаються в пластово-тріщинуватих покладах. Дебіт їх невеликий - 0,5 - 20 л/с.

Гідрологічні умови

Головною водною артерією в околицях села є річка Цигань та ріка Уж - в 2 - 2,5 км. Яка починається на водороздільному хребті Ужоцького перевалу, довжина її становить 107 км, площа водозбору - 2010 км². Крім того, в межах села та землекористування розвинута густа сітка осушувальних каналів.

Ґрунтовий покрив

Ґрунти представлено молодими алювіальними (річковими) нашаруваннями, дернові опідзолені оглеєні, суглинкові, характерною особливістю яких є поганий дренаж, настоювання поверхневих вод. Підстелаючі породи – глини, суглинки з великою кількістю гальки.

Всі ґрунти придатні для ведення сільського господарства, розвитку садівництва, виноградарства.

Інженерно-будівельна оцінка території

Природною основою під фундаменти при глибині залягання 1,5 -3,0 м служать важкі суглинки з великою кількістю гальки і валунів. Нормативний тиск на вказані ґрунти складає 1,5 - 3,0 кг/см². Геологічна будова представлена гумусним суглинком товщиною 0,3 м і суглинком важким, товщиною 14 м. Просадкових властивостей важкі суглинки не мають. Коефіцієнт фільтрації суглинків - 3 м/добу. Нормативна сейсмічність – 6 - 7 балів.

Нормативний тиск на ґрунти основи під фундаменти складає 3,0 кг/см². Висота ґрунтових вод - 6 м. При закладанні фундаментів необхідно передбачити гідро-інженерні заходи.

Корисні копалини в зоні тяжіння до села знаходяться в таких місцях:

- будівельний камінь - Дравці, Радванка;
- будівельний камінь, щебінь - Кам'яниця;
- цегельно-черепичні глини – Чоп, Геївці, Струмківка, Вовкове;
- пісок - Холмок, Геївці.

1.9. АНАЛІЗ ВІДОМОСТЕЙ ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Акустичний режим

Особливими джерелами шуму на території села є транзитний транспорт, що рухається автодорогою Київ - Чоп та залізничною колією Чоп - Ужгород.

Нормативна шумова зона від автодороги і залізниці становить 100 м, а в межах населеного пункту - 50 м.

Для захисту житлової забудови, що знаходиться в шумовій зоні даних автодороги і залізниці передбачається встановлення на необхідних ділянках вздовж доріг шумозахисних екранів та, як додаткового заходу, влаштування шумозахисних озелених смуг (посадка дерев та кущів з густою кроною, низьким штамбом, шаховим порядком).

Акустичний розрахунок автомобільного та залізничного шуму та визначення переліку заходів щодо захисту від нього (місця розташування екранів та їх параметри) визначаються на наступних стадіях проектування (Розроблення проектів реконструкції вулиць та будівництва розв'язок та техніко - економічного обґрунтування будівництва нової вулиці).

Застосування шумозахисних екранів дозволяє зменшити дані зони вдвічі. Передбачено зелені насадження вздовж проїжджої частини житлових вулиць та проїздів. Крім цього, пониження шуму планується досягти архітектурно-планувальними засобами:

- віддаленням будинків від червоної лінії не менше 3-6 м;
- орієнтація спальних приміщень зі сторони протилежної від джерел шуму;
- використання шумозахисних конструкцій вікон, дверей тощо.

Планувальні обмеження

Для покращення санітарно-гігієнічного стану повітря, ґрунту та поверхневих вод, з метою збереження екологічного середовища проектом планується ряд заходів. Передбачається інженерна підготовка території, забезпечується Відведення поверхневих вод, пониження ґрунтових вод, упорядкування водовідвідних існуючих меліоративних каналів. Відведення поверхневих вод при допомозі кюветів. Планується локальна система каналізації для будівель громадського призначення, виробничих підприємств, частково для забудови. Утилізація сміття спільна з містом Ужгород. Передбачено водоохоронні зони біля водозабірних споруд.

Плануються санітарно - гігієнічні зони між виробничою і житловою зонами. Стічні води із виробничих і господарських площадок, проходять попередню очистку в грязевідстійниках і маслобензоуловлювачах, випускаються в дощову каналізацію і магістральні канали.

Вздовж високовольтних ліній, які проходять в межах житлового кварталу передбачено охоронні зони шириною від 10 до 20 метрів. Санітарні смуги передбачено вздовж автодороги та залізниці.

РОЗДІЛ II. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

2.1. ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТАТЕВОВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ

Загальні зауваження

Віддаленість у часі від останнього перепису населення стає все більшою. Тому викривлення і невідповідності поточної оцінки окремих демографічних показників реальній ситуації можуть накопичуватися, зокрема через неповну реєстрацію міграцій та недостатність даних для більш точних розрахунків. Виявити їх аналітично складно, оскільки не завжди ясно, за рахунок чого саме одні показники не зовсім відповідають іншим: через спотворення даних чи звичайну варіативність, властиву демографічним процесам.

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення села Великі Лази з дати перепису 2001 р. до початку 2018 р. підвищилася грубо на 30%, тоді як кількість населення Закарпатської області майже не змінилася. За весь період після перепису спостерігався додатний природний приріст усереднене значення якого складало 1%. Таким чином, підвищення чисельності мешканців Великі Лази зумовлена природним та механічним приростами.

Як це і загалом властиво сільському населенню, в селі Великі Лази відносно висока питома вага несамодіяльних осіб. Частка дітей до 16 років незначно нижча, ніж по області, але вища, ніж по Україні (табл. 6).

Таблиця 6.

Демографічна структура населення села Великі Лази на 01.01.2006 року

№ п/п	Вікові групи	Кількість осіб	%
1	2	3	4
1	Діти до 6 років	106	7,4
2	Діти від 5 до 15 років	152	10,7
3	Пенсійний вік (жінки)	148	10,4
4	Пенсійний вік (чоловіки)	92	6,5
	Разом несамодіяльного населення	498	35
5	Від 16 до 59 років жінки	557	39
6	Від 16 до 59 років чоловіки	371	26
	Разом працездатного населення	928	65
	Всього населення	1426	100

Народжуваність

Частка жінок в репродуктивному віці складає 38,7 % від загальної кількості населення села. Загальні коефіцієнти народжуваності в Великі Лази нижчі за обласні показники, але вищі за середні по Україні. Загальні коефіцієнти смертності в Великих Лазах нижчі за відповідні показники по Закарпатській області, що певною мірою зумовлено нижчою часткою осіб похилого віку.

Прогноз народжуваності

Закарпатська область стабільно входить до трійки лідерів серед регіонів України за рівнем народжуваності. З огляду на те, що сільське населення зазвичай характеризується підвищеною народжуваністю реалістичний варіант прогнозу передбачає коливання показника сумарної народжуваності більше досягнутого рівня 0,5 дитини на жінку, який зберігається в Великих Лазах. Загальний коефіцієнт народжуваності при цьому зменшуватиметься до близько 8.9–9.3‰ наприкінці 2020-х – початку 3030-х внаслідок скорочення питомої ваги жінок репродуктивного віку.

Прогноз смертності та тривалості життя

Загальні коефіцієнти смертності в Великих Лазах нижчі за відповідні показники по Закарпатській області, що певною мірою зумовлено нижчою часткою осіб похилого віку

Загальні коефіцієнти природного приросту мають тенденцію до зближення. Загалом, в Великих Лазах, як і в Закарпатській області, коефіцієнти природного приросту досить високі (як для України) і часто сягають вище нуля.

Прогноз міграцій населення

Міграційна ситуація як в місті Ужгород так і в селі Великі Лази в 2002-2017 роках була доволі нестабільною. Сальдо міграції майже у всі зазначені роки було від'ємним (окрім 2009 та 2017 років). Подальший розвиток відбуватиметься під впливом загально-регіональних соціально-економічних процесів. Міграційну привабливість Великих Лазів може підвищити впровадження та реалізація стратегій збільшення кількості місць прикладання праці, розвитку сфери послуг та соціальної інфраструктури, а також вигідне географічно-економічне положення села в системі розселення Закарпатської області. За реалістичним варіантом прогнозу, масштаби міграційного припливу населення будуть знижуватись. Згідно оптимістичного варіанту прогнозу ситуація буде доволі стабільною. Сальдо міграції залишатиметься додатнім протягом всього періоду прогнозного горизонту і станом на 2040 рік складатиме 0,3 %.

2.2.ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

Чинники, що обумовлюють масштаби житлового будівництва

При визначенні обсягів та структури житлового будівництва на розрахунковий строк для села були враховані чинники: проектна чисельність населення; кількість заяв на земельні ділянки для індивідуального садибного будівництва, аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки, наявність територій під житлове будівництво.

Згідно завдання на розроблення проекту генерального плану проектна чисельність населення (на 01.01.2041) прийнята у **4,0** тис. осіб згідно оптимістичного варіанту прогнозу чисельності та статевовікового складу населення.

Таким чином, передбачається зростання (з 1,75 тис. осіб на 01.01.2018) чисельності населення на **1,25** тис. осіб або біля **274** родин при $K_{СІМ.}=4,56$.

За загальною площею в структурі нового будівництва переважає індивідуальне садибне будівництво. На нього припадало 100% загальної площі від усієї збудованої по селу. На розрахунковий період вибуття житлового фонду складатиме $0,00 \text{ м}^2$.

Садибне житлове будівництво

Беручи за основу прогнозовану чисельність населення, необхідно близько 500,0 га, при середньому розмірі земельної ділянки біля 0,06 га. На даний час в існуючій межі населеного пункту присутні вільні території, які можна використати під розміщення садибної забудови. Але їх кількість не покриватиме зростаючий попит. Вибірково по селу під садибну забудову є лише близько 5,88 га.

В зв'язку з цим виникає необхідність перегляду територіальних меж населеного пункту та збільшення його площі за рахунок приєднання вільних територій в межах Баранинської сільської ради.

Проектом передбачено приєднання територій, що розміщуються на південному-сході від села, які в подальшому буде легко освоювати через сприятливе транспортне положення та вже наявні місця прикладання праці.

Проектний житловий фонд

Житлова забезпеченість по селу збільшиться на 17,8% і досягне рівня $47,12 \text{ м}^2$ на одного мешканця у садибній забудові $52,63 \text{ м}^2$.

2.3. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Виходячи із прийнятої проектно-планувальної структури села даним проектом закладена раціональна організація та розміщення мережі установ та підприємств обслуговування, які забезпечують поряд з іншими факторами найбільш сприятливі умови для проживання та відпочинку населення.

При цьому особливу увагу приділено «соціальним» закладам, що є на утриманні громади та забезпечують належний рівень обслуговування населення: заклади освіти, заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення, спортивним і фізкультурним установам, установи культури й мистецтва, житлово-комунального господарства.

Заклади освіти

Існуюча ємність закладів дошкільної освіти є недостатньою. Дефіцит місць буде і на проектний період (біля 90 місць). Даним проектом передбачається будівництво нового ДНЗ в кварталі проектної житлової забудови. В зв'язку із збільшенням чисельності населення, також виникне потреба в будівництві навчального закладу I ступеню. Для раціонального використання територіальних ресурсів ці 2 об'єкти пропонується розмістити в межах одного комплексу із рекреаційними територіями.

Заклади охорони здоров'я, соціального захисту, оздоровчі

Село Великі Лази належить до ужгородського району і обслуговується як міськими, районними так і обласними лікарнями міста Ужгород. Проте для забезпечення першочергових потреб населення із охорони здоров'я заклади в селі відсутні. Проектом передбачене будівництво амбулаторного закладу в громадському центрі села, поблизу дошкільного навчального закладу. Це дозволить поліпшити рівень медичної допомоги, наблизивши її до мешканців села.

Фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди.

За розрахунками на розрахунковий строк в селі є дефіцит в усіх нормативних показниках по фізкультурно-спортивних установах. Існуючий стадіон перебуває в незадовільному стані, проектом передбачене будівництво на ділянці спортивного комплексу, та будівель і споруд необхідних для експлуатації стадіону.

Будівництво нових фізкультурно-спортивних установ можливе на територіях проектної громадської забудови (це можуть бути спортивні зали та плавальні басейни приватної власності).

Також даним проектом передбачається розміщення площинних спортивних споруд у проектних зелених насадженнях загального користування.

Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та дозвілля

Слід зазначити, що існуючий рівень попиту населення в закладах культури та мистецтва, які є обов'язковими при проектуванні, значно знизився через науково-технічний поступ і доступність видовищно-просвітницьких послуг.

Тому існування та будівництво нових культурно-мистецьких закладів буде залежати від попиту і, відповідно, від підприємницьких ініціатив. Інші об'єкти культури і мистецтва можуть бути розміщені на територіях проектної житлово-громадської забудови.

Підприємства торгівлі, харчування та побутового обслуговування

Нині у селі торгова площа магазинів та ринків, місткість закладів харчування повністю задовольняє нормативний рівень. Підприємства цих видів послуг є, в основному, у приватній власності, їхня кількість регулюється попитом та наявністю територій для розміщення. Це ж стосується підприємств побутового обслуговування. Нині вони усі працюють в секторі малого підприємництва, тому кількість робочих місць в них коливається відповідно попиту.

Передбачається подальший розвиток зазначених підприємств. Їх розміщення буде як на територіях нової громадської забудови, так і вбудовано-прибудованими у нові житлові будинки.

Організації житлово-комунального господарства

Потребує подальшого розвитку мережа громадських туалетів. Їх розміщення буде переважно на територіях нової громадської забудови.

2.4. ПОЖЕЖНІ ДЕПО

Необхідний запас води для гасіння пожеж визначався із наступного: розрахункова кількість одночасних пожеж - 1; t – тривалість гасіння - 3 години; $N_{\text{вод}}$ – норма витрати води на зовнішнє пожежогасіння - 10 л/с.; N – розрахункова чисельність населення - 3000 осіб.

Таким чином, розрахункові витрати води складатимуть:

$$V_{\text{вод.}} = \frac{N_{\text{вод.}} * H * t}{1000}$$

$$V_{\text{вод.}} = \frac{10 * 3000 * 3}{1000} = 90\text{м}^3$$

Протипожежна безпека здійснюється створенням пожежного депо на 2 автомашини. Радіус обслуговування не перевищує 3 км. Гасіння пожеж передбачено від пожежних гідрантів і пожежних резервуарів, що розмічатимуться на водопровідній мережі.

2.5. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ

На даний час, в селі зелені насадження загального користування займають площу близько **25,4** га: лісовий масив площею 25,4 га..

Згідно таблиці 8.1 ДБН Б.2.2-12:2019 потреба в зелених насадженнях загального користування для розрахункової чисельності населення міста (3,0 тис. осіб), складає **5,1** га, як для села, розташованого у V зоні (Карпатські гори) при нормативі 17 м²/люд.

На розрахунковий строк профіцит зелених насадженнях загального користування становить близько 25,4 – 5,1 = **20,4** га.

Проектом пропонується створення нових громадських об'єктів, на площі близько **2,2 га**, біля існуючого лісового масиву для обслуговування рекреаційних послуг населення. Крім того, загальний рівень озеленення села забезпечують існуючі сіножаті, пасовища, колективні та індивідуальні сади та озеленення приватних садибних ділянок.

На розрахунковий період, загальна площа зелених насаджень загального користування в селі Великі Лази буде складати **25,4** га, що становитиме близько 84 м²/мешканця, що значно перевищує нормативні показники.

Інші зелені насадження

Також, проектом передбачена організація зелених насаджень спеціального користування. Озеленені території спеціального призначення не нормуються; їх організація згідно з проектом передбачає:

- створення озелених санітарно-захисних зон навколо промислових підприємств, об'єктів транспорту, складів та об'єктів технічної інфраструктури, охоронних зон артезіанських свердловин питної води;
- формування захисних насаджень в зонах акустичного дискомфорту, спричиненого впливом автотранспорту та залізниці, озеленення вулиць.

2.6. КЛАДОВИЩА

Для потреб мешканців Великих Лазів в межі села та поза нею є 4 кладовищ традиційного поховання: із яких 2 кладовища – не діючих і 4 діючих. Існуючі резерви кладовищ складають біля 3,77 га.

Система кладовищ ужгородського району розраховується комплексно для міста і сіл, що входять до його складу. На розрахунковий строк потреба в територіях під кладовища традиційного поховання складає не менше **28,8** га (прийнято мінімальний показник нормативу таблиці додатку Е.4 ДБН Б.2.2-12:2019 - 0,24 га на 1 тис. мешканців). Резервних територій не вистачатиме для потреб району.

Для вирішення цих проблем планується розширення кладовища «Барвінок», а також будівництво крематорію на ділянці кладовища «барвінок» (з розрахунку, що 60% поховань здійснюватиметься в крематоріях, а решта 40 % традиційним способом)

2.7. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ

В існуючій характеристиці планування і забудови села, у висновках визначені кілька напрямків основних проблем, які необхідно вирішити в проекті.

Для цього у проекті генерального плану території села передбачається:

- функціональне зонування як основа удосконалення планувальної структури села;
- збільшення території села шляхом приєднання легких в освоєнні просторів на північний схід від села;
- удосконалення системи обслуговування всіх рівнів;
- інженерна підготовка і благоустрій території, заходи щодо охорони й оздоровлення навколишнього середовища.

Для прийняття рішення щодо використання територій села Великі Лази були проаналізовані умови можливого територіального розвитку, виходячи з урахування наступних факторів:

- наявність вільних від забудови територій в межах існуючої межі населеного пункту, та в зоні доступу;
- врахування планувальних обмежень (санітарно-захисних зон, шумових зон та ін.).

Одним з найбільш ємних територіальних елементів при рішенні питань розвитку села є землі житлової і громадської забудови.

Беручи за основу прогнозовану чисельність населення, необхідно близько 500,0 га, при середньому розмірі земельної ділянки біля 0,06 га. На даний час в існуючій межі населеного пункту присутні вільні території, які можна використати під розміщення садибної забудови. Але їх кількість не покриватиме зростаючий попит. Вибірково по селу під садибну забудову є лише близько 220,88 га.

В зв'язку з цим виникає необхідність перегляду територіальних меж населеного пункту та збільшення його площі за рахунок приєднання вільних територій в межах Баранинської сільської ради.

Багатоквартирне будівництво не передбачається на розрахунковий період.

Усі площадки нового житлового будівництва забезпечені зручними зв'язками по магістральних вулицях з центральною та іншими частинами села і не порушують існуючу планувальну структуру. Згідно розрахунків, у нових районах розміщені заклади первинного обслуговування (заклади дошкільної та середньої освіти, ін.).

Даним проектом визначені значні території для формування рекреаційних зон, а також розміщенням спортивних споруд, як площинних, так і критих об'єктів на території існуючого стадіону, що перебуває в незадовільному стані.

Передбачається виділення територій для будівництва об'єктів громадської забудови в новому кварталі, що розміщуватимуться вздовж траси Київ-Чоп.

У проекті даються пропозиції по використанню території, а саме:

- формування сельбищної зони міста з розширенням системи закладів обслуговування населення;
- формування рекреаційної зони (в межах існуючого лісового масиву);
- у зоні адміністративних будівель (центральна зона) даються пропозиції щодо задоволення потреб населення в об'єктах соціальної інфраструктури;
- проектом передбачається збереження виробничо-складських планувальних утворень з впровадженням відповідних заходів щодо охорони навколишнього середовища і впорядкування дорожньої мережі.

Містобудівні обмеження забудови

Для вирішення питання хаотичності забудови та гармонізації середовища необхідно враховувати такі містобудівні обмеження, як блакитні, зелені та жовті лінії забудови.

Блакитні лінії (лінії обмеження висоти та силуету забудови) спрямовані на регулювання естетичних та історико-містобудівних якостей забудови визначені науково-проектною документацією. Блакитна лінія складається історично і, по можливості, зберігається в процесі реконструкції охоронних територій.

Блакитні лінії зазначаються при розробленні детальних планів територій, при виконанні розгортки фасадів вулиць, кварталів.

Зелені лінії обмеження розміщення об'єктів у межах озелених територій загального користування будуть визначатися на наступних стадіях проектування (детальні плани територій) після встановлення меж парків та зелених зон загального користування і віднесення цих ділянок до рекреаційних земель рішенням Ужгородської міської ради.

Проектом надані пропозиції по визначенню зелених насаджень загального користування (лісопарків, зелених зон), як існуючих, так і проектних.

Жовті лінії - лінії обмеження зон можливих завалів житлових громадських, промислових та інших будівель і споруд, розміщених уздовж магістральних вулиць сталого функціонування, по яких проводиться евакуація мешканців населеного пункту в особливий період та підтримується транспортне забезпечення виконання рятувальних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт. Жовті лінії відображаються на схемі «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на особливий період».

2.8. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Даним проектом передбачається як збільшення території села, так і ефективно використання територій в існуючій межі.

У проекті в межу міста у північно-східному напрямку (за трасою Київ-Чоп) включається значна кількість територій Баранинської сільської ради та Великолазівської сільської ради, а також на півдні та заході від села.

Таким чином, проектна площа села Великі Лази складе близько 1 068 га.

Площа земель, які включаються в межу міста та їх розподілення за видами використання, потребують уточнення під час проведення додаткових робіт (виконання проекту встановлення межі села Великі Лази та винесення її в натуру).

Згідно п.3 ст. 173 Земельного кодексу України включення земельних ділянок у межі населеного пункту не тягне за собою припинення прав власності і права користування цими ділянками, якщо не буде проведено їх вилучення (викуп) відповідно до Земельного кодексу України.

2.9. ОБГРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища Великих Лазів у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Для невідкладного вирішення екологічних проблем необхідна широкомасштабна система комплексних заходів економічного, соціально-політичного, технологічного та культурного характеру. Їх продуктивному вирішенню та піднесенню ефективності управління природоохороною справою на державному та регіональному рівнях у найближчій перспективі сприятиме забезпечення виконання заходів, передбачених державними, обласними, районними та міськими цільовими програмами щодо охорони та відтворення довкілля, у першу чергу:

- Програмою Про Регіональну стратегію розвитку Закарпатської області на період до 2020 року;
- Програмою охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області на 2019-2020 роки;
- Програмою перспективного розвитку природно-заповідної справи та екологічної мережі в Закарпатській області на 2006-2020 роки;
- Регіональною цільовою програмою розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса в Закарпатській області на 2013-2021 роки;
- Регіональною програмою поводження з твердими побутовими відходами у Закарпатській області на 2016-2020 роки;
- Регіональною програмою із благоустрою населених пунктів на 2017-2020 роки;
- Програмою «Питна вода Закарпаття» на 2012-2020 роки та іншими.

Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території існуючої житлової забудови пропонується: упорядкування системи існуючих СЗЗ промислово-комунальних об'єктів, нормативні параметри СЗЗ яких не витримуються, методом їх зменшення до мінімально-можливих розмірів, у деяких випадках, при ефективному впровадженні інженерних заходів, до зовнішніх меж виробничих територій. У випадку, коли неможлива організація СЗЗ в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття.

З метою розвитку та удосконаленню територіальної організації виробничо-комунальних утворень та скорочення нормативних параметрів СЗЗ в межах яких знаходиться житлова забудова рекомендуються наступні інженерно-планувальні заходи:

- впровадження новітніх технологій з очищення забруднюючих речовин;
- за умови доцільності перенесення джерел викидів забруднюючих речовин вглиб виробничої території;
- винесення найбільш шкідливих технологій за межі сельбищних територій;
- перепрофілювання виробництва;
- закриття органами місцевого самоврядування всіх діючих кладовищ, СЗЗ яких не витримуються, після остаточного заповнення їх площ, з заборонаю послідуєчого їх повторного використання (проведення підзахоронення на місці існуючих поховань). Першочергове 100% забезпечення житлової забудови в межах СЗЗ діючих кладовищ централізованим водопостачанням. СЗЗ закритих кладовищ після закінчення кладовищного періоду може бути зменшена до 50м. Після цього можливе освоєння резервних ділянок житлової забудови поза межами 50-ти метрової СЗЗ закритого кладовища;
- для свердловин господарсько-питного водопостачання встановлення параметрів I-го поясу зони санітарної охорони, їх огороження, планувальна організація та дотримання режиму господарської діяльності;

Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території перспективної житлової забудови необхідно:

- для можливості містобудівного освоєння перспективних ділянок житлової забудови, розташованих в межах нормативних параметрів санітарно-захисних зон органам місцевого самоврядування за відповідним наказом визначити необхідність розробки і погодження проектів скорочення СЗЗ за рахунок планувальної організації виробничої території та інженерних заходів з екологізації технології виробництва. У випадку, коли неможлива організація санітарно-захисних зон в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття. Містобудівне освоєння таких перспективних ділянок забудови можливе лише після скорочення СЗЗ підприємств та її затвердження у визначеному законодавством порядку;
- в умовах міської забудови що склалася, рішення щодо розміщення нових об'єктів в зонах, що примикають до закритих кладовищ приймати за умови отримання позитивного висновку місцевими органам санітарного надзору в залежності від природних умов (рельєф місцевості, гідрогеологія та ін.) та ступеню інженерного обладнання території;
- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень передбачених даним проектом: розробка проектів організації СЗЗ при будівництві нових (реконструкції існуючих) виробничо-комунальних підприємств; дотримання параметрів обмежень визначених санітарними нормами та екологічним законодавством при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури;

- забезпечення на сельбищній території акустичного режиму слід здійснювати шляхом застосування містобудівних та будівельно-акустичних засобів захисту від шуму (будівництва шумозахисних екранів, забезпечення необхідної звукоізоляції зовнішніх огорожувальних конструкцій будинків). Достатність прийнятих заходів повинна бути підтверджена акустичним розрахунком при проектуванні конкретних об'єктів.

Щодо охорони повітря рекомендовано виконати комплекс заходів:

- визначення найбільш енергоємних та екологічно неприйнятних для подальшого використання об'єктів житлово-комунального господарства, з метою зниження викидів забруднюючих речовин у повітря; проведення реконструкції комунальних систем та об'єктів тепло- і водопостачання шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій з енергозбереження;
- винесення за межі населеного пункту шкідливих та нерентабельних підприємств;
- дотримання нормативних санітарно-захисних зон та створення захисних рослинних поясів навколо виробничих та шкідливих підприємств;
- здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин у повітря.

а також заходи передбачені Концепцією сталого розвитку м. Ужгород:

- щорічне фінансування дослідницьких робіт Лабораторії спостережень за атмосферним повітрям Закарпатської ГМС, завданням якої є розробка рекомендацій щодо регламентування обсягів викидів у повітря;
- упорядкування розміщення АЗС, СТО з метою дотримання санітарних розривів;
- розробка проектів оцінки впливу на довкілля з урахуванням та впровадженням сучасних технологій виробництва з метою зменшення розмірів СЗЗ від підприємств, що є джерелами шкідливих викидів;
- оптимізація відведення земель під промислові зони в межах села з врахуванням санітарно-екологічних вимог до їх розміщення і формуванням довкола виробничих та шкідливих об'єктів захисних рослинних поясів;
- облаштування автодоріг і пішохідних тротуарів в межах всього села для зниження ступеню пилового забруднення урбаністичного ландшафту;
- максимально можливе озеленення пішохідної зони та житлових районів.

Щодо охорони водного басейну:

- розроблення робочого проекту та будівництво мережі зливової каналізації;
- дотримання зон санітарної охорони (I-й пояс) для усіх артезіанських свердловин та поверхневого водозабору;
- проведення негайного тампонування недіючих свердловин;
- будівництво каналізаційних очисних споруд, удосконалення технології та підвищення ефективності головних стадій очистки стічних вод, впровадження новітніх технологій по переробці мулу, сучасних систем знезараження очищених стічних вод.

Вирішення проблеми очистки стічних вод та припинення забруднення водних об'єктів можливо при достатній фінансовій підтримці існуючих природоохоронних програм на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Стосовно охорони ґрунтів:

- проведення геохімічного обстеження території;

- озеленення недіючих кладовищ в межах населеного пункту з метою зменшення СЗЗ від них та подальше упорядкування відповідно вимог ДСанПіН 2.2.2.028-99; разом із рішенням про припинення нових захоронень розглядати можливість скорочення СЗЗ до 50 м від окремих ділянок кладовищ, для яких завершений кладовищний період, і які можна вважати закритими, з оформленням відповідного висновку (п.3.12 ДСанПіН 2.2.2.028-99; п.п.5.7-5.9 ДСП 173-96);
- 100% охоплення території планово-подвірною санітарною очисткою (для поліпшення екологічного стану та зважаючи на складність знаходження нових ділянок, придатних для складування твердих побутових відходів пропонується будівництво регіонального підприємства промислової переробки відходів (на перший час проектний об'єм твердих побутових відходів буде знешкоджуватись на існуючому звалищі). Для рекультивації ділянки звалища поблизу пропонується розміщення сміттесортувальної станції, яка в подальшому буде використовуватись в загальній схемі санітарного очищення міста;
- ліквідація несанкціонованих звалищ сміття;
- покращення дорожнього покриття вуличної мережі;
- рекультивація порушених та відпрацьованих земель, їх консервація, в т.ч. шляхом залуження та заліснення.

Основним джерелом шумового забруднення є автомобільний та залізничний транспорт.

Забезпечення нормативного санітарно-гігієнічного стану по фактору акустичного забруднення на прилеглих до автомобільних магістральних вулиць територіях забезпечується переважно за рахунок створення придорожніх захисних зелених насаджень. Система організації дорожнього руху, яка намічена комплексом заходів генерального плану також спрямована на вирішення даної проблеми.

В межах червоних ліній магістральної вуличної мережі пропонується застосування також конструктивних шумозахисних заходів для першої лінії забудови (шумозахисні екрани, шумозахисні віконні блоки, шумопоглинаючі облицювальні матеріали).

Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується: від вуличної мережі на вільних територіях і на ділянках нового освоєння організація протишумового озеленення відповідно вимог ДСН 173-96 (п.5.25); на території існуючої забудови вздовж основних автомагістралей передбачається формування озеленення в межах червоних ліній.

Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується:

- на вільних територіях організація комунально-промислової зони;
- на територіях сформованої житлової забудови, де неможливо досягти нормативних рівнів звуку шумозахисним озелененням - спорудження шумозахисних екранів на ділянках впливу залізниці на існуючу житлову забудову.

Решта джерел шумового забруднення, такі як промислові підприємства, трансформаторні підстанції мають локальний вплив, що, як правило, не виходить за межі санітарно-захисної або охоронної зони об'єктів.

Джерелами електромагнітного впливу на навколишнє середовище є засоби радіолокаційного зв'язку, радіотелевізійні антени тощо. Зазначені об'єкти є джерелами електромагнітного випромінювання і тому підлягають санітарно-гігієнічному нагляду щодо його розміщення та експлуатації, а також щодо захисту населення від впливу цього фактору.

Ландшафтно-планувальні заходи:

- проведення інвентаризації системи зелених насаджень населеного пункту у відповідності з вимогами п. 6.8 «Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів»;
- розвиток та збереження зелених насаджень загального користування:
  1. створення парків, скверів, бульварів у місцях нового житлового будівництва та на вільних територіях у межах історично сформованої забудови;
  2. оновлення якісного стану і збільшення асортименту зелених насаджень при здійсненні реконструкції і ремонтів об'єктів зеленого господарства;
  3. залучення громадських організацій до участі в заходах з озеленення міських територій;
- створення та упорядкування зелених насаджень обмеженого користування:
  1. формування безперервної зеленої стільникової системи прибудинкових територій житлових мікрорайонів задля захисту та покращення санітарно-гігієнічного стану житлових територій;
  2. дотримання нормативів озеленення закладів соціально-культурного обслуговування під час будівництва нових об'єктів та реконструкція існуючих територій з метою доведення рівня озеленення до нормативних показників;
- створення та підтримка зелених насаджень спеціального призначення:
  1. розвиток мережі озелених зон уздовж автомагістралей міста з урахуванням історичних особливостей забудови та рівнів інтенсивності автомобільного руху. При цьому особливу увагу приділити озелененню вузлів розв'язок;
  2. створення та реконструкція смуги зелених насаджень уздовж залізничної лінії шириною до 25 м (забезпечення за можливості 50% озеленення санітарно-захисної зони) шляхом висаджування на відкосах ґрунтопокривних кущів та багаторічних трав'янистих рослин;
  3. розвиток системи зелених насаджень у межах формованих санітарних захисних зон з огляду на галузеву приналежність підприємств та клас їх шкідливості відповідно до санітарної класифікації та з огляду на наявність вільних територій;
- організація та благоустрій системи природно-пізнавальних маршрутів.

Врахування даних факторів дозволяє покращити санітарний стан села, а також сприяє формуванню планувальної структури.

2.10. ТРАНСПОРТ

Автомобільні дороги

Відповідно до Концепції створення і функціонування національної мережі транспортних коридорів в Україні, міжнародна автомобільна дорога М-06 Київ – Чоп є ділянкою автомобільного транспортного коридору, що реконструюється

Критський №5 напрямку Косини – Чоп – Стрий – Львів – Рівне – Сарни – Мінськ. На перспективу передбачена реконструкція зазначеної автомобільної дороги за параметрами 1А технічної категорії. Перетин автомобільного коридору з іншими автомобільними дорогами та залізничними лініями передбачений в різних рівнях.

Крім того, проект передбачає:

- реконструкція під I технічну категорію міжнародну автомобільну дорогу державного значення М-06 Київ – Чоп;
- реконструкція районних автомобільних доріг місцевого значення з підвищенням до IV технічної категорії;

Автомобільний транспорт

Приведення зупинок громадського транспорту до належного технічного стану з впровадженням сучасного інформаційного забезпечення; подальша оптимізація мережі автобусних маршрутів у всіх видах сполучення; модернізація та придбання нового рухомого складу великої та середньої місткості.

Магістральна мережа

Магістральна мережа села представлена магістральними вулицями міського і районного значення. Через село проходить траса М-06 Київ-Чоп, що в теренах населеного пункту слугує магістральною вулицею міського значення.

Додатково проектом передбачене будівництво низки житлових вулиць для транспортного сполучення нових житлових районів, сумарна протяжність котрих становитиме 22,0 км. Всього на кінець розрахункового строку протяжність житлових вулиць складе 32,5 км.

Передбачено провести капітальний ремонт тротуарів на вулицях.

Всього на кінець розрахункового строку щільність мережі магістральних вулиць складає 1,54 км/км², що вище ніж нормативні вимоги.

Штучні споруди, мости та транспортні розв'язки

З метою покращення умов безпеки руху, підвищення пропускної спроможності вуличної мережі передбачається влаштування ряду штучних інженерних споруд. Ці споруди пропонується влаштувати через залізницю, в містах перетину основних магістральних вулиць.

1. Будівництво транспортної розв'язки в різних рівнях на перетині вулиці Проектна та об'їзної дороги міста Ужгород.

2. Реконструкція та капітальний ремонт існуючого шляхопроводу в створі магістральних вулиць.

Велосипедні доріжки.

Вибір форми організації велосипедного руху в залежності від категорії вулиці визначається з таблиці 5.10 ДБН В.2.3-5:2018 “Вулиці та дороги населених пунктів”. Передбачається створення велоінфраструктури на магістральних вулицях міського та районного значення. На житлових вулицях можливий змішаний рух на проїжджій частині.

2.11. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

У межі населеного пункту визначені основні заходи загального значення з інженерної підготовки території: захист територій від заболочення; протиерозійні заходи; рекультивация порушених територій.

Розділ розроблений у відповідності з ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН Б.1.1-15:2012 і підтверджує технічну можливість реалізації планувальних рішень. Дані заходи вирішені на стадії схеми і не є документами для виконання робіт.

Гідротехнічні заходи

Головною водною артерією в околицях села є річка Цигань та ріка Уж. Вона починається на водороздільному хребті Ужоцького перевалу, довжина її становить 107 км, площа водозабору - 2010 км². Крім того, в межах села та землекористування розвинута густа сітка осушувальних каналів.

Основними заходами з експлуатації осушувальних систем є: нагляд, догляд і ремонт (поточний, капітальний, аварійний), які здійснюються згідно з Положенням про проведення планово-запобіжних ремонтів меліоративних систем і споруд.

Нагляд за роботою осушувальної мережі та всіх її елементів здійснюється систематично з метою своєчасного попередження, виявлення та усунення пошкоджень. Нагляд за осушувальними системами здійснюється:

- за роботою міжгосподарської мережі, гідротехнічних споруд та інших водогосподарських об'єктів – спеціалістами експлуатаційних водогосподарських організацій, на балансі яких вони перебувають;
- за роботою внутрішньогосподарських систем -власниками (землекористувачами) меліорованих земель або на договірних засадах спеціалізованими організаціями.

Нагляд за осушувальними системами включає:

- контроль за дотриманням проектного режиму роботи системи;
- спостереження за роботою системи і виявлення причин, що викликають пошкодження або порушення роботи їх окремих елементів;
- виявлення місць можливого виникнення аварій;
- контрольне нівелювання і заміри параметрів осушувальних каналів, дамб, споруд;
- проведення гідрометричних робіт (заміри рівнів і витрат поверхневих і ґрунтових вод);
- нагляд за меліоративним станом осушуваних земель;
- попередження власників (землекористувачів) про недопущення складування на осушуваних землях поблизу водних об'єктів мінеральних добрив, гербіцидів, отрутохімікатів з метою запобігання забруднення поверхневих і дренажних вод;
- спостереження й контроль за дотриманням природоохоронних і протипожежних заходів на осушених торфовищах.

Догляд за осушувальною системою – комплекс заходів, направлених на утримання осушувальних систем у справному стані за рахунок систематичного усунення дрібних пошкоджень, заростання і замулення каналів рослинністю і збереження елементів систем від руйнування.

До заходів з догляду за осушувальними системами відносяться:

- видалення з водоприймачів і каналів предметів, що туди потрапили та перешкоджають вільній течії води;
- скошування й видалення чагарнику і трав'яної рослинності на дні, укосах і бермах каналів, захисних дамбах, дорожніх кюветах, біля гідротехнічних споруд;
- очищення від сміття і сторонніх предметів водоскидних воронок, отворів мостів, труб-переїздів, регуляторів, оглядових колодязів, фільтрів-поглиначів, дренажних гирл та інших гідротехнічних споруд;
- підготовка споруд до пропуску весняних та літньо-осінніх паводків і підготовка їх до роботи у зимовий період (консервація);
- відновлення водоскидних воронок і борозен для скидання поверхневих вод;
- виправлення знаків інженерної обстановки і дрібних пошкоджень на каналах і спорудах та підтримання у належному стані систем інформаційно-естетичного забезпечення об'єктів водогосподарсько-меліоративного комплексу;
- проведення природоохоронних і санітарно-оздоровчих заходів.

Технічний догляд за осушувальними системами і гідротехнічними спорудами здійснюють оглядачі, машиністи насосних станцій, бригади, ланки, які мають спеціальну підготовку і відповідають за технічно справний стан закріплених за ними споруд, агрегатів, елементів або системи в цілому.

Поточний ремонт передбачає виконання комплексу робіт із систематичного і своєчасного захисту елементів систем споруд та інженерного обладнання від передчасного зношення шляхом проведення запобіжних заходів та усунення дрібних пошкоджень.

До поточного ремонту відносяться роботи:

- очищення водоприймачів і каналів від наносів, водної і деревно-чагарникової рослинності;
- усунення перекатів, зсувів і промоїн на водоприймачах і каналах;
- промивання і прочищення закритих колекторів і дрен, фільтрів-поглиначів, відстійників та інших споруд;
- ремонт дренажних гирл, колодязів та інших споруд на закритій мережі;
- ремонт ущільнень перегороджуючих і регулюючих гідротехнічних споруд;
- ремонт споруд, окремих ділянок каналів і доріг, часткова заміна кріплень укосів і дна каналів;
- ремонт насосних станцій, трубопроводів і дощувального обладнання;
- ремонт житлових, виробничих і складських будов і приміщень, а також ліній електропередач і зв'язку.

Капітальний ремонт осушувальних систем – вид планового ремонту з метою відновлення до початкових проектних розмірів споруд, повної або часткової заміни зношених конструкцій, інженерного обладнання, інших елементів системи або заміна їх на більш надійні й економічні.

До капітального ремонту відносяться:

- роботи з надання або відновлення проектних розмірів відрегульованим водоприймачам, каналам, дамбам і дорогам;
- повна або часткова перебудова тимчасових шлюзів-регуляторів, мостів, труб та інших гідротехнічних і дорожніх споруд на постійні споруди з довговічних матеріалів;

- промивання замулених або закупорених дрен і колекторів з перекладанням окремих дрен;
- будівництво додаткових дрен, поглинаючих колодязів, каналів, гідротехнічних споруд, доріг, необхідність у яких з'ясувалась у процесі експлуатації систем і сільськогосподарського використання земель;
- заміна окремих елементів гідротехнічних і дорожніх споруд, виробничих і житлових будівель, а також ліній електропередач і зв'язку.

Всі вище перераховані заходи по водних об'єктах села спрямовані на покращення санітарно-епідеміологічного та інженерно-технічного стану споруд.

Захист територій від підтоплення

Передбачене будівництво індивідуальної забудови на ділянках з високими рівнями ґрунтових вод – до 2,5 м від поверхні землі.

Найбільш ефективним способом зниження рівня ґрунтових вод на територіях ділянок, намічених під індивідуальне будівництво:

- в умовах високого рівня ґрунтових вод - виконання місцевої підсипки під кожен будівлю або ж під групу будівель і споруд, і, при необхідності, відкритий дренаж на присадибних ділянках;
- в умовах потенціального підтоплення – дотримання норм поливу присадибних ділянок.

Підсипку необхідно виконувати на висоту до 2,0 м місцевим піщаним ґрунтом, з видаленням поверхневого мулистого та рослинного шару. Щоб уникнути підтоплення прилеглих територій передбачається влаштування по периметру проектованої ділянки дренажного колектору. Відведення і скидання дренажних вод здійснити в існуючі водойми та річки. Крім того, на території населеного пункту необхідно виконати будівництво зливової каналізації, що значно покращить обстановку і з рівнем ґрунтових вод.

При виборі способів захисту будь-яких ділянок від підтоплення ґрунтовими водами, перевага віддається рішенням, які більш економні і можуть бути здійснені в більш короткі строки, досить надійні і зручні в експлуатації. Такі рішення включають в себе: збільшення дренажної здатності водоприймачів (колекторів, каналів); організація поверхневого стоку води, сумісно з вертикальним плануванням території; підвищення поверхні території на окремих ділянках; влаштування дренажів.

Протиерозійні заходи

Аналіз інженерно-геологічних умов показав, що екзогенні процеси на даній території не мають широкого розвитку, а такі несприятливі фактори як ерозія не мають значного впливу на сейсмічність території.

З метою попередження росту ярів намічається заліснення території навколо ярів і крутих схилів шириною смуги 30 метрів, тобто створення прияружних лісосмуг, терасування схилів ярів з посадкою дерев і кущів. Всі ці заходи одночасно виконують декілька функцій: закріплення кореневої системи від розмиву і вітрової

ерозії ґрунтів; акумуляція і перерозподіл стоку; утворення природних перепон водотокам.

При забудові таких територій необхідно проводити інженерну підготовку по плануванню ділянок, що забудовуються, з виположенням схилів, відведенням поверхневого стоку, залуженням, протиерозійним закріпленням схилів.

Рекультивация порушених територій

В межі села немає ділянок з порушеною поверхнею землі (кар'єри відпрацьовані, зриті місця). Ці території підлягають відновленню для подальшого використання. Заходи по відновленню порушених територій вибираються залежно від інженерно-геологічних умов, виду використання і типів порушення (повне і часткове засипання глибоких ям і виробок, розрівнювання зритих місць, роботи по запобіганню подальшому руйнуванню порушених територій). При рекультивации необхідно виконати комплекс заходів з інженерної підготовки території, який в себе включає вертикальне планування території, організацію поверхневого стоку, агротехнічні і лісомеліоративні заходи на поновлення рослинності (посадка дерево-кущової рослинності).

Дощова каналізація

Даним проектом розроблено принципову схему дощової каналізації с. Великі Лази, яка передбачає влаштування повної системи каналізації шляхом зливу в дощові канами.

На найбільш забруднених територіях промислових і комунально-складських зон, автотранспортних підприємств, автостоянок, гаражів, автозаправних станцій та інших джерел забруднення залежно від особливостей їх функціонального використання і площ, необхідно створити локальні системи водовідведення й очищення дощових вод різного ступеня складності, з максимальною можливістю використання стоку для оборотного водопостачання або для поливу та миття цих територій. Решту стоків необхідно підключати до загальної мережі дощової каналізації.

Для запобігання замуленню та засміченню колодязів та колекторів побутовим та будівельним сміттям, ґрунтом та ін. необхідне переобладнання існуючих та будівництво нових дощоприймальних колодязів зі змінними сміттеутримувачами, спеціальними решітками та контейнерами.

В подальшому для забезпечення надійної роботи системи дощової каналізації необхідно виконувати регулярне прочищення, як найменше один-два рази на рік так, як при їх експлуатації відбувається накопичення значних відкладень. Також необхідно проводити ремонт аварійних трубопроводів з заміною конструкцій термін експлуатації яких закінчився.

2.12. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

Електропостачання

Для вирішення схеми електропостачання на розрахунковий період виконано розрахунок електричних навантажень. Електричні навантаження підраховані згідно питомих нормативів:

- господарсько-побутові та комунальні потреби населення підраховано за укрупненими показниками споживання електроенергії за рік на одну людину згідно норм ДБН Б 2.2-12:2019 «Планування і забудова територій», як для будинків з газовими плитами. При цьому прийняті нормативи враховують електроспоживання житловими будинками, громадськими закладами, підприємствами побутового призначення, вуличним освітленням, водопостачанням, водовідведенням тощо;
- розрахунки для визначення електричного споживання потреб промисловості не визначалися (згідно завдання на проектування).

Виходячи з розрахунків електричних навантажень, враховуючи місцеві умови, для забезпечення надійного електропостачання споживачів в цілому та з урахуванням електропостачання нових ділянок забудови, що передбачені даним проектом, пропонується проведення таких заходів:

- важливим напрямком вдосконалення структури паливно-енергетичного балансу є перехід до раціонального поєднання традиційних та нетрадиційних джерел енергії;
- розподілення електроенергії між споживачами передбачено по мережах напругою 10-0,4 кВ, для чого передбачити будівництво необхідної кількості розподільчих пунктів 10 кВ (РП-10 кВ), трансформаторних підстанцій 10/0,4 кВ (ТП-10/0,4 кВ), мереж 10 кВ та 0,4 кВ та зовнішнього освітлення. Розміщення, кількість та потужність РП-10 кВ, ТП-10/0,4 кВ та приєднання їх до електричної мережі вирішуються на подальших стадіях проектування згідно Технічних умов енергопостачальної організації;
- при забудові проектних площадок слід врахувати розташування існуючих повітряних ліній 110-35 кВ та передбачити улаштування технічних коридорів і охоронних зон, винесення ліній за межі зони житлової забудови або переведення їх у кабельне виконання;
- протягом всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміну зношеного та морально застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та технології.

Положення електропідстанцій та траси ліній електропередачі 220 – 110 -35 кВ вказано на генеральному плані.

Газопостачання

Розвиток системи газопостачання включає підключення споживачів нової житлово-громадської забудови.

На базі природного мережного газу розглядається забезпечення таких категорій споживачів: житлові будинки – на господарсько-побутові потреби; джерела теплопостачання – як паливо.

Норми питомих витрат природного газу для споживачів на господарсько-побутові потреби прийняті згідно з ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання».

Приготування їжі в лікувально-оздоровчих закладах, дитячих дошкільних та шкільних закладах, підприємствах громадського харчування передбачено на базі використання електроенергії.

Результати розрахунків річних витрат природного газу, за умови 100% газифікації с. Великі Лази у межах, визначених проектом на кінець освоєння розрахункового строку, наведено в таблиці 12.

Виходячи з розміру паливного еквіваленту природного газу $E=1,16$, прийнятого у даному проекті за вихідний (основний) вид палива, маса умовного палива всього на розрахунковий строк складе близько 10,91 тис. т.

Розвиток газифікації відбуватиметься шляхом подальшої розбудови системи розподільчих газопроводів середнього та низького тисків із застосуванням сучасних технологій і матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та продовжує термін експлуатації газопроводів, їх кільцювання для забезпечення безперервного і економічного газопостачання всіх споживачів, будівництва нових об'єктів ГРП, ШРП.

Виходячи з розміру паливного еквіваленту природного газу $E=1,16$, прийнятого у даному проекті за вихідний (основний) вид палива, маса умовного палива всього на розрахунковий строк складе близько 10,91 тис. т.

Розвиток газифікації відбуватиметься шляхом подальшої розбудови системи розподільчих газопроводів середнього та низького тисків із застосуванням сучасних технологій і матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та продовжує термін експлуатації газопроводів, їх кільцювання для забезпечення безперервного і економічного газопостачання всіх споживачів, будівництва нових об'єктів ГРП, ШРП.

Для газопостачання споживачів по ділянках розміщення нової забудови проектом пропонується будівництво 2 ГРП та прокладання розподільчих газопроводів середнього тиску.

Пріоритетним залишається напрямок пошуку нових джерел енергії, у тому числі за рахунок переробки вторинних ресурсів, розвитку галузей, виробництв і технологічних процесів, які сприяють зменшенню використання природного газу і нафтопродуктів. З огляду на значне подорожчання енергоносіїв, в тому числі органічного палива, насамперед природного газу, варто розширити поняття паливної кон'юнктури за рахунок нетрадиційних і альтернативних видів палива.

На наступних стадіях проектування даним проектом рекомендовано проведення коригування існуючих схеми газопостачання населеного пункту, із залученням спеціалізованих проектних і фахових закладів.

Водопостачання

Відповідно до розрахункових показників чисельності населення села, підвищення рівня інженерного обладнання житлового фонду та розвитку промислового виробництва потреба у воді питної якості на розрахунковий період складає 0,92 тис. м³/макс. добу, технічної – 0,39 тис. м³/добу. Розрахунки по групах водокористувачів наведені у таблиці 13.

Дані розрахункові показники підлягають уточненню на наступних стадіях проектування при розробці проекту конкретного об'єкту. Розрахункові витрати води

для потреб виробництва приймають за вказівкою технологів даної галузі та на підставі даних по розрахунковим об'ємам продукції, типу устаткування та апаратури на підприємстві.

Розрахункові витрати води на пожежогасіння, в цілому по селу складають 90 м³ (витрата води на зовнішнє пожежогасіння однієї розрахункової пожежі – 10 л/с кожна; тривалість гасіння пожежі - 3 години). Максимальний строк відновлення протипожежного запасу води у даному населеному пункті – 24 години. Відновлення пожежного об'єму води забезпечується при знижені подачі води на інші потреби на 3%, що не перевищує допустимих показників згідно ДБН В.2.5-74:2013 п.6.2.14. Протипожежний запас намічається зберігати в резервуарах чистої води на водопровідних ділянках.

Протипожежні потреби для кожної зони водопостачання визначаються на стадії розробки спеціалізованої схеми відповідно до розрахункової чисельності населення, категорії виробництв та ступеню вогнестійкості будинків окремих зон (витрати води на зовнішнє пожежогасіння в населеному пункті повинно бути не менше кількості води на пожежогасіння житлових та громадських будівель, вказаних у табл. 4, ДБН В.2.5-74:2013).

Покриття розрахункових потреб у воді питної якості, в першу чергу, передбачається за рахунок максимального використання наявних ресурсів підземних вод (ДБН В.2.5-74:2013 п. 7.4).

Сумарна кількість затверджених експлуатаційних запасів ділянок існуючих водозаборів та попередньо оцінені запаси ділянок потенційних водозаборів забезпечує покриття розрахункової потреби у воді питної якості та можливість подальшого збільшення обсягів її забору, при необхідності.

Визначення необхідної кількості додаткових свердловин, резервуарів чистої води, інших водопровідних споруд, місця їх розміщення, кількість, технологічні параметри, виконується на наступних стадіях проектування при розробці спеціалізованого проекту, через техніко-економічні розрахунки і обґрунтування, на підставі сучасних технічних та місцевих умов, з врахуванням рішень органів місцевого самоврядування.

Розташування головних споруд водопроводу повинно бути ув'язане з рішеннями даного проекту щодо територіального розвитку населеного пункту. Як у межах так і за межами розрахункового терміну проектування.

Для оптимізації роботи системи водопостачання, у складі спеціалізованого проекту, рекомендується виконати гідравлічний розрахунок мереж у відповідності з новими рішеннями по складу, кількості та розміщенню водокористувачів, водозабірних споруд, розбудови водопровідної мережі.

Господарсько-питне водопостачання передбачається централізованим комунальним водопроводом, що має забезпечити надійний санітарний контроль за якістю та раціональним використанням питної води. Централізованим водопроводом намічається охопити все населення села.

Система першої категорії подачі води, об'єднана (господарська та протипожежна), магістральні та розподільчі мережі кільцеві, низького тиску з встановленням пожежних гідрантів не більше ніж 150 м один від одного (згідно ДБН В.2.5-74:2013), а також арматури для аварійного відключення ділянок мережі.

Елементи системи, що відносяться до протипожежного водопостачання – першої категорії, іншої не допускається.

Існуюча продуктивність комунального водопроводу відповідає розрахунковій потребі у воді питної якості, із забезпеченням резерву її продуктивності.

Для поліпшення роботи системи водопостачання населеного пункту необхідно, провести заміну аварійних та амортизованих мереж, збільшення занижених та зменшення завищених діаметрів існуючих магістральних водогонів, кільцювання тупикових мереж, реконструкцію існуючих водопровідних насосних станцій, резервуарів чистої води, установок знезараження води, будівництво магістральних мереж в районах нової та існуючої забудови, яка не забезпечена централізованим водопостачанням, підключення всіх житлових масивів до єдиної системи водопостачання.

Технічне водопостачання буде здійснюватися по схемам, що існують на пром підприємствах. Для зменшення витрат свіжої води з природних джерел необхідно збільшити використання оборотного та повторного водоспоживання орієнтовно на 20%. Питання технічного водопостачання нових підприємств розглядається окремою роботою на стадії розробки галузевих схем. Відповідно до вимог ДСП № 173-96 (п. 7.8) використання підземних вод питної якості для потреб, що не пов'язані з господарсько-питним водопостачанням не допускається.

Основні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи водопостачання села:

- державне фінансування у повному обсязі та розширене інвестування всіх заходів, необхідних для вирішення першочергових проблем та для забезпечення сталого водопостачання у селі;
- впровадження пріоритетності питного водопостачання перед іншими видами спеціалізованого водокористування;
- посилення державного нагляду та контролю за дотриманням водоохоронного режиму у зонах водозабору, а також режимом господарювання у прибережних захисних смугах і водоохоронних зонах;
- винесення в натуру та упорядкування зон санітарної охорони джерел питного водопостачання;
- для зниження енергозатрат – загальне технічне переоснащення підвищувальних насосних станцій із застосуванням частотного регулювання подачі питної води;
- реконструкція хлораторних з використанням сучасних технологій знезараження води;
- впровадження комплексу заходів щодо екологізації водогосподарського комплексу, передбачених Загальнодержавною програмою розвитку водного господарства України: впровадження водозберігаючих технологій, скорочення питомих витрат води на одиницю продукції, модернізація діючих та будівництво нових систем зворотного і повторного водопостачання, створення замкнених систем водокористування, як окремих підприємств, так і для промислових районів в цілому, розроблення і здійснення кожним підприємством водозберігаючих і водоохоронних заходів, удосконалення систем лімітування і моніторингу витрат і якості води, ліквідацію втрат та непродуктивних витрат води;

- удосконалення системи подачі та розподілу води по території села будівництвом нових, санацією, перекладкою або відновленням сучасними методами амортизованих водоводів і мережі, реконструкцією головних споруд, насосних станцій, будівництвом водопровідних підвищувальних станцій, тощо;
- повне обладнання житлового фонду системою водопостачання, забезпечення сталої подачі води споживачам по всіх районах села;
- впровадження використання індивідуальних і колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання, в т.ч. першочергово в лікувально-профілактичних, шкільних і дошкільних закладах, підприємствах харчової промисловості та громадського харчування.

Каналізація

Відповідно до розрахункового водоспоживання обсяг господарсько-побутових стічних вод на розрахунковий період проекту складає 0,86 тис. м³/макс. добу.

Відведення стічних вод передбачається централізованою комунальною каналізацією на ОС будівництво яких передбачене даним проектом. У період дощів навантаження на очисні споруди збільшується орієнтовно на 60,0%. Тому максимальне сумарне надходження стічних вод може становити до 1,37 тис. м³/добу.

На розрахунковий період проекту передбачається поступове відокремлення зливової каналізації (при можливості) із максимально можливим охопленням території села мережами роздільної системи господарсько-побутової каналізації. Будівництво нових мереж загальносплавної системи каналізації – не допускається.

Розмір санітарно-захисної зони від ОС (ДБН Б.2.2-12:2019, додаток И.3, примітка 5) становитиме 50 метрів.

Поліпшення роботи системи каналізації села передбачається за рахунок реконструкції існуючих споруд (насосних станцій, самопливних колекторів, напірних трубопроводів), будівництва нових очисних споруд, прокладки самопливної і напірної мереж каналізації в районах нової та існуючої неканалізованої забудови, проведення поступового охоплення всієї забудови села централізованою каналізацією.

Першочергово, необхідно провести будівництво централізованих мереж каналізації в районах забудови, яка забезпечена централізованим водопостачанням та від неканалізованих об'єктів соціальної сфери (заклади дошкільної та шкільної освіти, лікувально-профілактичних закладів, спортивних споруд тощо).

Основні напрямки розвитку та модернізації системи каналізації села:

- будівництво очисних споруд, удосконалення технології та підвищення ефективності головних стадій очистки стічних вод, застосування аеротенків-освітлювачів коридорного типу, впровадження новітніх технологій по переробці мулу, сучасних систем знезараження очищених стічних вод (ультрафіолетове опромінення);
- модернізація системи каналізації шляхом заміни амортизованих ділянок мережі з використанням сучасних матеріалів із антикорозійною та абразивною стійкістю, реконструкції насосних станцій, дублювання напірних трубопроводів;

- будівництво самопливних мереж, насосних станцій і напірних трубопроводів у районах нової та існуючої неканалізованої забудови;
- розробка спеціалізованого проекту з метою максимально можливого відокремлення систем господарчо-фекальної та зливової каналізації;
- забезпечення на кінець розрахункового строку генплану повне охоплення забудови села централізованою каналізацією;
- розроблення та запровадження системи моніторингу скидів виробничих стічних вод у загальну каналізацію, в першу чергу за показникам якості, для забезпечення нормального функціонування технологічних процесів біохімічної очистки і доочищення.

Санітарне очищення території

Відповідно до норм ДБН Б.2.2-12:2019 обсяг утворення твердих побутових відходів та сміття з вулиць, на розрахунковий період проекту, складе 1,16 тис. т/рік (чисельність населення 3,0 тис. осіб; норма утворення ТПВ на одну особу - 350 кг/рік та додатково 10%, що враховують утворення великогабаритних, ремонтних та будівельних відходів). Село Великі Лази має спільну з містом Ужгород систему утилізації відходів, через це система санітарного очищення території села Великі Лази розглядається в контексті всього Ужгородського району. Для забезпечення можливості видалення обсягу ТПВ, що буде утворений до кінця розрахункового періоду проекту, необхідна ділянка площею 0,023 га (з розрахунку 0,02 га на 1,00 тис. т відходів і терміну експлуатації 20 років), санітарно-захисна зона – 500 м.

На перший час, проектний обсяг утворення твердих побутових відходів та сміття з вулиць, по існуючій схемі, буде видалятися на існуючому полігоні ТПВ. В подальшому, для поліпшення екологічного стану села та району та зважаючи на складність знаходження нових ділянок, придатних для складування твердих побутових відходів пропонується будівництво регіонального підприємства промислової переробки відходів. Санітарно-захисна зона 300 м. Орієнтовні місця розміщення даного підприємства – поблизу смт Середнє або в районі села Довге Pole. Прийняття остаточного рішення є повноваження органів місцевого самоврядування.

Проблема знешкодження ТПВ актуальна для всього регіону, тому необхідна розробка регіональної схеми санітарного очищення із проробленням варіанта дальнього транспортування, будівництва сміттесортувальних станцій, використання великовантажного транспорту. Будівництво регіонального підприємства промислової переробки і знешкодження відходів на базі сучасних технологій, що виключає шкідливий вплив на навколишнє середовище.

Для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (Постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2004 №265) передбачається подальша організація роздільного збору твердих побутових відходів із наступним використанням і утилізацією. За умови організації роздільного збору об'єм вивозу твердих побутових відходів можна зменшити на 30-50%.

Розрахункова кількість машин для санітарного очищення: 1 сміттєвоз.

Приведені показники підлягають уточненню при розробці спеціалізованої схеми санітарного очищення.

Керуючись ст. 21 Закону України «Про відходи», питання щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами, створення полігонів для поховання відходів, ліквідація неконтрольованих та несанкціонованих звалищ, тощо, вирішуються органами місцевого самоврядування.

Основні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення:

- забезпечення повного збору, вивозу та своєчасного видалення всіх видів відходів;
- поетапне впровадження роздільного збирання побутових відходів, польового компостування відходів зеленого господарства, подрібнення та ущільнення відходів, а також інших заходів, що спрямовані на зменшення обсягів вивозу і захоронення відходів;
- будівництво регіонального підприємства промислової переробки твердих побутових відходів;
- рекультивация існуючого полігону з будівництвом сміттесортувальної станції;
- модернізація спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення;
- впровадження технологій переробки окремих компонентів ТПВ в товарну продукцію.

РОЗДІЛ III. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

№	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2018)	Розрахунковий строк (01.01.2041)
1	Населення	осіб		
2	Територія, усього	га		
	у т.ч. житлова забудова, всього	га		
	- багатоквартирна забудова	га		
	- садибна забудова	га		
	громадська забудова, всього	га		
	спецтериторії	га		
	землі промисловості, технічної інфраструктури	га		
	- у т.ч. на яких передбачається зміна цільового призначення	га		
	землі транспорту та зв'язку	га		
	вулиці	га		
	гідротехнічні споруди	га		
	кладовища	га		
	зелені насадження, всього	га		
	— зелені насадження загального користування	га		
	сільськогосподарські землі	га		
	— у т.ч. садові ділянки	га		
	ліси	га		
	відкриті землі без рослинного покриву	га		
	акваторії	га		
3	Житловий фонд	тис. м ²		
		кількість		
	Розподіл житлового фонду за видами забудови			
	- багатоквартирний	тис. м ²		
		кількість		
	- садибний	тис. м ²		
		кількість		
	середня житлова забезпеченість населення	м ² /людину		
	Вибуття житлового фонду, всього	тис. м ²		
4	Нове житлове будівництво, всього	тис. м ²		
		кількість		
	- багатоквартирне	тис. м ²		

№	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2018)	Розрахунковий строк (01.01.2041)
		кількість		
	- одноквартирне садибне	тис. м ²		
		кількість		
5	Об'єкти громадського обслуговування:			
	дитячі дошкільні заклади, всього	місць		
	загальноосвітні школи, всього	місць		
	лікарні, всього	місць		
	поліклініки, всього	відвід. у зміну		
	амбулаторії, всього	відвід. у зміну		
	пожежні депо, всього	об'єкти		
		автомобілі		
6	Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту			
	Загальна довжина магістральних вулиць, всього,	км		
	– загальноміського значення	км		
	– районного значення	км		
	Щільність магістральних вулиць	км/км ²		
	– загальноміського значення	км/км ²		
	– районного значення	км/км ²		
	Довжина ліній подвійного шляху автобусу	км		
	Щільність транспортної мережі	км/км ²		
	Загальний рівень автомобілізації, з них:	на 1 тис. осіб		
	– індивідуальні легкові автомобілі	на 1 тис. осіб		
	– вантажні автомобілі	на 1 тис. осіб		
	– автобуси	на 1 тис. осіб		
	– мотоцикли	на 1 тис. осіб		
	Кількість місць зберігання легкових автомобілів	машино-місць		
	– відкриті автостоянки	машино-місць		
	– боксові гаражі	машино-місць		
	– багатоповерхові гаражі (цокольний поверх)	машино-місць		
7	Інженерне обладнання:			
	Водопостачання			
	Сумарний відпуск води системою комунального водопроводу	тис. м ³ /добу		
	Потужність головних споруд питного водопроводу	тис. м ³ /добу		

№	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2018)	Розрахунковий строк (01.01.2041)
	Каналізація			
	Загальне надходження стічних вод	тис.м ³ /добу		
	Сумарна потужність очисних споруд	тис. м ³ /добу		
	Електропостачання			
	Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт×год./р		
	Потужність джерел покриття електричних навантажень	тис. кВт		
	Теплопостачання			
	Потужність централізованих джерел тепла, усього	МВт		
	Подача тепла, усього	МВт		
	Газопостачання			
	Споживання газу, усього	млн. м ³ /рік		
8	Інженерна підготовка та захист території			
	Території, що потребують інженерної підготовки	га		
	Території, що потребують інженерного захисту	га		
	Очисні споруди дощової каналізації	об'єкт		
9	Санітарне очищення території			
	Обсяги твердих побутових відходів, всього	тис. т/рік		
	Сміттепереробні підприємства (в районі)			
	– потужність загальна	тис. м ³ /рік		
	Полігони (в районі)			
	– кількість	одиниць		
	– площа	га		